

Kommittédirektiv

Förberedelser inför ett överförande av
Lantmäteriets division Metria till ett av
staten helägt aktiebolag

Dir.
2010:101

Beslut vid regeringssammanträde den 23 september 2010

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare ska påbörja förberedelserna för att, efter riksdagens beslut, föra över delar av verksamheten vid Lantmäteriets division Metria till ett av staten helägt aktiebolag. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2011.

Bakgrund

Regeringen utsåg i september 2009 en särskild utredare med uppdrag att utreda förutsättningarna för att ombilda vissa verksamheter vid Lantmäteriet till aktiebolagsform (bolagisering) samt bedöma lämpligheten i detta (dir. 2009:86). Uppdraget redovisades i januari 2010 i betänkandet Förutsättningar för att ombilda vissa verksamheter inom Lantmäteriet till aktiebolagsform (SOU 2010:3). Utredaren föreslog i betänkandet att en bolagisering av delar av division Metria ska ske den 1 januari 2011.

Lantmäteriets division Metria, dess nuvarande verksamhet, liksom marknadssituationen för konsulter på geodataområdet beskrivs utförligt i betänkandet. Ett bolagiserat Metria skulle uppfylla alla kriterier som krävs när en affärsverksamhet inom en myndighet kan bedömas aktuell för bolagisering (prop. 1992/93:100 bil. 1, bet. 1992/93:FiU10 och bet. 1992/93:FiU20, rskr. 1992/93:189). Konkurrensförhållandena på marknaden

bedöms också förbättras efter en bolagisering, vilket i sin tur kan förväntas medföra ökad samhällsekonomisk effektivitet.

Regeringen har för avsikt att i en proposition under hösten 2010 föreslå en bolagisering av huvuddelen av Lantmäteriets division Metria. Regeringens skäl för detta är följande. Från förvaltningspolitisk utgångspunkt saknas skäl att bedriva verksamheten i myndighetsform. Vidare uppfyller verksamheten samtliga kriterier som riksdag och regering tidigare har ställt upp för när en affärsverksamhet inom en myndighet kan bedömas aktuell för ombildning till aktiebolagsform. Inte minst konkurrensskäl talar för en bolagisering. Förutsättningarna för konkurrensneutralitet ökar och grunden för misstankar om korssubventionering elimineras vid en bolagisering. Med en bättre fungerande marknad ökar därmed kraven på ökad effektivitet och produktivitet i verksamheten, vilket kommer samhället till del i form av lägre priser. En bolagisering medför också förbättrade förutsättningar för verksamheten att utvecklas. Därtill kommer EU-direktiven Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EUT L 345, 31.12.2003, s. 90, Celex 32003L0098) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1, Celex 32007L0002) att innebära förändrade förutsättningar för myndigheter att tillhandahålla offentlig information, vilket försvårar att denna form av uppdragsverksamhet bedrivs inom myndigheten.

Arbetet med förberedelserna bör påbörjas snarast. Det är angeläget att arbetet kan bedrivas på ett sådant sätt att övergångstiden blir så kort som möjligt för att minimera osäkerheten hos anställda och kunder när det gäller den framtida organisationen.

Därför bör utredarens arbete påbörjas snarast och drivas parallellt med riksdagens behandling av frågan. De förslag som utredaren lämnar kommer att kunna genomföras endast under förutsättning att riksdagen godkänner regeringens kommande proposition om bolagisering av delar av Lantmäteriets division Metria.

Fram till dess att bolagiseringen genomförs är Lantmäteriets ledning ansvarig för den pågående verksamhet som division Metria bedriver.

Uppdraget

Den särskilda utredaren ska påbörja, och efter riksdagens beslut genomföra, alla nödvändiga formella och praktiska förberedelser för att överföra delar av verksamheten vid Lantmäteriets division Metria till ett av staten helägt bolag. Den myndighets-samverkan som sker mellan Försvarsmakten och Lantmäteriets division Metria bör vid en bolagisering föras över till myndighetsdelen av Lantmäteriet. I övrigt ska utredaren avgränsa den verksamhet som ska föras över till bolaget. Målsättningen är att det nya bolaget ska kunna ta över verksamheten så snart det är möjligt men tidigast den 1 april 2011.

De förslag på förberedelser som utredningen har presenterat i betänkandet (SOU 2010:3) och regeringens förslag i den kommande propositionen om bolagiseringen ska vara utgångspunkt för utredarens arbete.

Utredaren ska hantera samtliga övergångsfrågor bl.a. när det gäller lokalisering, lokaler, ekonomi- och lönesystem, IT-system, personal, pensioner, kunder och leverantörer. I detta sammanhang ska hänsyn tas till miljö- och klimataspekter.

Utredaren ska särskilt

- ta fram ett förslag till överlåtelseavtal mellan staten och bolaget,
- i samråd med generaldirektören i Lantmäteriet ta fram förslag till en övergångsreglering för ansvarsfördelning mellan bolaget och Lantmäteriet i fråga om pågående arbeten, garantiåtaganden m.m.,
- uppdatera den befintliga finansiella värderingen (samt inför detta genomföra såväl en rättslig som en finansiell företagsbesiktning s.k. due diligence) av verksamheten vid division Metria inför överförandet av verksamheten till bolaget för att säkerställa ett korrekt marknadsvärde,

- ta fram de analyser som krävs för att fastställa att överföring av tillgångar och skulder till bolaget är i överensstämmelse med EU:s statsstödsregler och den s.k. marknadsekonomiska investerarprincipen,
- analysera hur utredningens förslag förhåller sig till lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU), bl.a. med avseende på den temporära undantagsregeln i 2 kap. 10 a § LOU,
- företräda bolaget vid förhandlingar med företrädare för Regeringskansliet i fråga om överlåtelseavtalet mellan staten och bolaget,
- ta fram förslag till en lämplig organisationsstruktur,
- ta fram förslag till arbetsordning för styrelsen samt förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare i bolaget,
- i samråd med den blivande ordföranden ta fram förslag till blivande verkställande direktör för bolaget,
- ta fram förslag till bolagets blivande ledningsgrupp,
- ta fram förslag till namn och bolagsordning för bolaget,
- ta fram förslag till affärsplan, ekonomiska mål, konsoliderad redovisning och nyckeltal för bolaget,
- förbereda upphandling av bank- och försäkringsavtal samt förbereda förslag till finanspolicy,
- fatta beslut om arbetsgivarorganisation för bolaget och företräda detsamma vid förhandlingar om kollektivavtal,
- vid överföring av verksamheten från Lantmäteriet till bolaget beakta 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd och i samband därmed företräda bolaget vid förhandlingar med arbetstagarorganisationerna,
- anskaffa lokaler och utrustning samt förbereda anskaffning av IT-system,
- kontakta division Metrias avtalsmotparter och förbereda partsbyte till bolaget,
- träffa överenskommelse med Lantmäteriet och Riksarkivet angående bolagets tillgång till division Metrias arkiv.

Under arbetet ska utredaren stämma av med och informera Lantmäteriets ledning.

Utredaren ska kontinuerligt rapportera till och samråda med företrädare för Regeringskansliet i den utsträckning Miljödepartementet bestämmer.

Utredaren ska samråda med Arbetsgivarverket och Statens tjänstepensionsverk.

Berörda arbetstagarorganisationer ska kontinuerligt informeras under arbetets gång och ges möjlighet att framföra synpunkter.

Alla åtgärder som utredaren vidtar ska vara villkorade av riksdagens godkännande av propositionen om bolagisering av delar av Lantmäteriets division Metria.

Lantmäteriet och dess division Metria ska, i enlighet med regeringens uppdrag att förbereda överföring av delar av uppdragsverksamheten vid division Metria till ett av staten helägt aktiebolag (M2010/3870/H) bistå utredaren och lämna utredaren det underlag denne begär.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2011.

(Miljödepartementet)